

Németh Csaba

Egy zsidó hölgy a 20. század társadalmi közéletében Györgyey Illésné életútja

Bevezetés

A hagyományos közép-európai askenázi zsidó közösségekben a vallási tradíciók által kijelölt női szerepek nem sokban tértek el a nem zsidó társadalom nőtagjaira vonatkozó hagyományos elvárásoktól. A nők legfontosabb feladata az otthon biztonságának megteremtése, a gyermekszülés- és nevelés volt.¹ A 19. században azonban ezek a szerepek fokozatosan átalakultak. A nők számára is lehetővé vált a tanulás, illetve a zsidó és nem zsidó közéletben való részvétel, ami leginkább a jótékonyság területén kínált lehetőségeket, de a kultúra és művelődés ápolásában is megmutatkozott.² Jelen tanulmány egy olyan nagypolgári

-
- Németh Csaba doktorandusz, Debreceni Egyetem, Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola Történelmi Doktori Program, e-mail: nemethcsaba750716@gmail.com Németh Csaba doktorandusz, Debreceni Egyetem, Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola Történelmi Doktori Program, e-mail: nemethcsaba750716@gmail.com
- 1 A zsidó vallási előírások közül három vonatkozott a nőkre: a szombati gyertyák meggyújtása, a konyha rituális tisztaságának fenntartása, valamint a rituális fürdőben való havonkénti megtisztulás. Fenyves Katalin: Jákob háza Magyarországon. A zsidó női vallásosság alakulása a 19. században. In: Glässer Norbert – Zima András (szerk.): *Hagyományláncolat és modernitás*. Szeged: Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék, 2014. 260; Hyman, Paula E.: *Gender and Assimilation in Modern Jewish History. The Roles and Representation of women*. Seattle – London: University of Washington Press, 1995; Baader, Benjamin Maria: *Inventing Bourgeois Judaism: Jewish Culture, Gender and Religion in Germany, 1800–1870*. Bloomington: Indiana University Press, 2004.
 - 2 Fenyves Katalin: A magyar zsidó nő. A felekezeti sajtó nőképe a 19–20. század fordulóján. In: Bíró Zsuzsanna Hanna – Nagy Péter Tibor (szerk.): *Zsidóság – tradicionalitás, modernitás. Tisztelgő kötet Karády Viktor 75. születésnapja alkalmából*. Budapest: Wesley János Lelkészképző Főiskola, 2012. 105–118. A témáról bővebben lásd Karády Viktor: A nők a modern felsőbb iskolázás korai fázisában. In: Uő.: *Iskolarendszer és felekezeti egyenlőtlenségek Magyarországon (1867–1945)*. Budapest: Replika, 1997. 57–74; Konrád Miklós: A pesti zsidó nő mint allegória. A zsidó nő ábrázolása a századforduló magyar irodalmában. In: Toronyi Zsuzsanna (szerk.): *A zsidó nő*. Budapest: Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár, 2002. 11–27; Lendvai Zsóka: „...Minden nők között a legjobb...” A nő szerepváltozása a zsidóság történetében. *Múlt és Jövő*, 18. 2007/2. 116–120.